

og vill præsenterer og uties politikk, gis vi en nærhet til de personlige, sosiale og politiske omstendighetene som førte presidentene til makten, de sosiale framskrittene som har funnet sted, og hvilke forhold som er avgjørende for om endringene er bærekraftige eller ikke. Dette er innsiktsfullt gjort, og for

praktisk lever ikke doka opp til ambisjonene, og i for eksempel kapitlet om Lugo er det vanskelig å se at dette i det hele tatt er en intensjon. Selv om det sterke personfo-

kuset i latinamerikansk politisk tradisjon kan legiti- mere en biografisk inngang, er ikke bokens psykologiske betraktninger tilstrekkelige

77 kjærkommen utgivelse.

kompromisset og forhandlingen, personifisert av Lula, og disse lederne blir også prismer som Bye ser Morales, Lugo og Correa gjennom.

typen: «Hvem er det som lykkes best på den internasjonale arena som leder av dette opprøret fra sør? Er det forhandleren Lula eller krigeren Chávez?» I slike tilfeller tar person over for sak, dikotomien over for komplekse samfunnsmessige og politiske forskjeller, som kunne ha bidratt til å forstå

pryder forsiden, den fredssøkende Lula kledd i hvitt ved siden av den konfliktsøkende Chávez kledd i rødt og olivengrønt, står i fare for å bli for dominerende i Byes observasjoner omkring kontinentets vei mot en virkelig *par latinoamericana*.

Hans Jacob Ohldieck
bokmagasinet@klassekampen.no

Dramatisk: Stødig novelledebut om ikke fullt så stødige mennesker.

Hverdagens råskap

va er grunnen til at baksidestekstene på norske novellesamlinger må være så små, på grensen til det parodiske? «Karine Nyborg skriver stilsikre noveller om mennesker som balanserer på slakk line mellom nærhet og avstand, lengsel og tilhørighet. Det handler om å snuble, om å falle, og om fallets intimitet.»

Jeg vet det er vanskelig. Slike vakre, svulstige bokstavsammensetninger vekker i alle fall ikke min leselyst. Heldigvis er Karine Nyborgs noveller bedre enn forlaget vil dem til å virke.

Nyborg er professor i samfunnsøkonomi, og dette er hennes debutalbum, men novellene gir inntrykk av en erfaren skjønnlitterær stilt. Komposisjonene er gode, og til tross for at historiene gjerne er satt til et liknende

NOVELLER

Karine Nyborg
Ikke rart det kommer kråter
Aschehoug 2010, 134 sider

gjemmer seg for ungen sin på biblioteket; en familiefar som bare ikke greier å gå på jobb, en mann som er i fornektelse og drikker seg dritings etter konas død; en sønn som forsøker å omgås moren mens han kjemper mot sine egne tvangstanker. Det er ofte velkjente tabåer som males, og Nyborg følger en ganske tradisjonell novelleresept, men gjør historiene til sine egne.

Karine Nyborg

Psysiske kvaler, tvangstanker og angst er tilbakevendende i handlingene, og Nyborg beskriver karakterenes gjørne stille desperasjon godt. Hun sparer på ordene og spikrer opp intensje, korte fortellinger med et rent, enkelt språk. Den ofte usentimentale, tilforlatelige

landskap av norsk, smågrått hverdagsliv, er det fin spredning i temaene.

Mange av karakterene møter vi i et dramatisk øyeblikk av krise og personlig sammenbrudd: en mor som

råheten i Nyborgs underspilte historier er en av samlingas styrker. Jeg mistenker likevel at novelene ville satt dypere spor dersom de hadde noe mer kjøtt på beina; grunner til å bry seg om personene det handler om.

Men karakterene her er mindre individer enn de er instrumenter forfatteren bruker for å grave oss ned til menneskets vondeste, vanskeligste følelser; enten det er snakk om et mørkt sinne eller nærmest sykkelig frykt og desperasjon. Noen ganger spilles de ut mot hverandre; som her, i det avgjørende øyeblikket, den stygge erkjennelsen idet en gutt ser og kjenner avsky over svakheten til en person han er glad i, og tenker: «hvordan

kan hun ha hatt en slik ynkelighet i seg og holdt den skjult for meg, bestandig?» En forfatter som har såpass kontroll, kunne med fordel latt seg eksperimentere mer, tøyte novelleformatet litt. Det er fin rytme i tekstene, men lenger mellom de virkelige bildene man umiddelbart vil streke under, som denne, hvor moren og sønnens kommunikasjon er på bristepunktet på hytteturen, og han forsøker å få sove: «stjernerhimmlen siver inn gjennom alle sprekker, gjennom det åpne spjeldet, presser hytta ned i en vass-trukken myr.»

Det mangler ikke på stjernerhimler i novellesamlingen, men det er ikke ofte de brukes på en sånn fin måte: En stjernerhimmel som presser hele hytta ned i myra.

Silje Bekeng
bokmagasinet@klassekampen.no

Klassekampen
16. 4. 12.